

Nr 31.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket m. m.; given Stockholms slott den 24 januari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva, att växelstationsföreståndarna Johanna Treutiger, Marie Louise Engström och Anna Falck, förra växelstationsföreståndaren Elin Nilsson samt städerskorna Tekla Anna Charlotta Larsson, Lena Beata Lindholm och Maria Carolina Mickelson må från och med månaden näst efter den, under vilken vederbörande entledigats eller kommer att entledigas från sin anställning vid telegrafverket, av telegrafverkets medel under sin återstående livstid uppbära årligt understöd, envar av Treutiger, Engström, Falck och Nilsson med 700 kronor samt envar av Larsson, Lindholm och Mickelson med 400 kronor, ävensom att f. d. extra reparatören Lars Johnsson Sihlanders änka Ida Fredrika Charlotta Sihlander må från och med den 1 april 1918, så länge hon lever ogift, av telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd av 350 kronor, samtliga understöd att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnads-pensioner från telegrafverket.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.*Axel Schotte.*

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24
januari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde:

Telegraf-
styrelsen den
28 augusti
1918.

I skrivelse den 28 augusti 1918 har telegrafstyrelsen gjort framställning om understöd åt sju personer, vilka innehaft eller innehava anställning vid telegrafverket, ävensom åt f. d. extra reparatören Lars Johnsson-Sihlanders änka Ida Fredrika Charlotta Sihlander.

Styrelsen har därvid anfört följande:

Växelstationsföreståndaren Johanna Treutiger, född år 1852, har förestått växelstationen i Bräkne-Hoby sedan den 1 december 1888, då stationen tillhörde det enskilda telefonnätet i Karlshamn. Hon övergick i telegrafverkets tjänst i samband med telegrafverkets förvärv av ifrågakomna nät den 1 januari 1892. Treutiger åtnjöt från telegrafverket under år 1917 en inkomst av 1,400 kronor, vartill kommer förmånen av fri bostad och fri belysning. Det har dock ålegat henne att själv bekosta erforderligt biträde för telefonväxelns skötande. Vid avgång ur telegrafverkets tjänst lär Treutiger icke komma att äga annan in-

komst än den pension om 200 kronor årligen från civilstatens änke- och pupill kassa, som hon uppbär efter sin man, vilken var kronolänsman. Vederbörande telegrafinspektör har dessutom upplyst, att Treutiger saknar förmögenhet och numera har klen hälsa.

Växelstationsföreståndaren Marie Louise Engström, född år 1858, har allt sedan sitt inträde i telegrafverkets tjänst den 1 maj 1895 förestått växeltelefonstationen i Alvesta och helt avlönats av telegrafverket. Hennes avlöning under år 1917 utgjorde 2,200 kronor jämte förmånen av fri bostad med värme och lyse. Av sin avlöning har hon dock att bekosta ett biträde med 720 kronor om året. Engström saknar förmögenhet och äger ingen annan inkomst än den från telegrafverket.

Växelstationsföreståndaren Anna Falek, född år 1858, har förestått växeltelefonstationen i Tollarp sedan den 1 maj 1898. Under år 1917 uppbär hon från telegrafverket en avlöning av 1,600 kronor jämte fri bostad. Hon har dock skyldighet att själv bekosta behövt biträde. Förutom sin inkomst från telegrafverket uppbär Falek årligen dels 168 kronor i hyra för en mindre fastighet, taxeringsvärderad till 2,200 kronor, dels ock 180 kronor i pension efter sin avlidne man, som var fanjunkare. I övrigt äger Falek icke några förvärvskällor. Företett läkarintyg utvisar, att hon lider av organiskt hjärtfel ävensom vatten-svullnad i fötterna.

Växelstationsföreståndaren Elin Nilsson, född år 1862, har förestått växeltelefonstationen i Vingåker alltsedan densamma inrättades den 1 februari 1891 till den 1 januari 1918, då hon på egen begäran entledigades. Hennes inkomster från telegrafverket utgjorde under år 1916 1,885 kronor och under år 1917 2,235 kronor. Nilsson avlönade själv två vid stationen anställda biträden. Hon äger den fastighet, i vilken lokal för telefonstationen är upplåten mot en årlig hyra av 400 kronor. Fastigheten, som är belägen å annans mark, är taxerad för 5,000 kronor. Dessutom äger hon ett mindre kapital insatt å bank. Hennes hälso-tillstånd är enligt uppgift ganska dåligt.

Samtliga ovannämnda växelstationsföreståndare hava utfört sitt arbete på ett synnerligen förtjänstfullt sätt till abonnenternas och allmänhetens belåtenhet.

Av ovanstående redogörelse framgår: att Treutiger är 66 år, räknar nära 30 tjänstår såsom föreståndare för en medelstor växelstation (cirka 70 abonnenter) samt uppbär en avlöning av 1,400 kronor jämte fri bostad med lyse; att Engström är 60 år, räknar över 23 tjänstår såsom föreståndare för en jämförelsevis stor växelstation (cirka 95 abonnenter) samt uppbär en avlöning av 2,200 kronor jämte fri bostad med värme och lyse; att Falek är 60 år, räknar över 20 tjänstår såsom föreståndare för en rätt stor växelstation (cirka 100 abonnenter) samt uppbär en avlöning av 1,600 kronor jämte fri bostad; samt att Nilsson är 56 år, räknade vid sin avgång ur telegrafverkets tjänst 26 år såsom föreståndare för en större växelstation (cirka 120 abonnenter) samt uppbär en avlöning av 2,235 kronor.

Med hänsyn tagen härtill och till vad beträffande de ifrågavarande fyra växelstationsföreståndarna i övrigt meddelats, finner sig telegrafstyrelsen böra föreslå, att det årliga understöd, varav de synas böra komma i åtnjutande under sin återstående livstid, måtte bestämmas för envar av dem till 700 kronor eller 300 kronor lägre belopp än den pension, som vid uppnådda 55 levnads- och 30 tjänstår för närvarande tillkommer interurbantefonist.

Det sålunda föreslagna beloppet synes stå i lämplig proportion till de understödsbelopp, som vid 1918 års riksdag tillerkändes fyra förutvarande växelstationsföreståndare.

Städerskan Tekla Anna Charlotta Larsson, född år 1861, har alltsedan år 1880 varit anställd vid telegrafverkets station i Skövde, till en början såsom telegrambärare, i vilken befattning hon kvarstod till år 1893, då hon blev telefonist. Efter cirka 2 $\frac{1}{2}$ år nödgades hon i saknad av erforderlig kompetens emellertid lämna telefonisttjänsten och taga anställning som städerska. Larsson, som på grund av sjukdom icke längre ser sig i stånd att sköta sin befattning, åtnjöt under år 1917 ett arvode av 50 kronor i månaden eller 600 kronor om året. Hon lär vara helt och hållet utan existensmedel samt lider enligt företett läkarbetyg av så höggradig nervsvaghet, att hon är ur stånd att utföra något arbete, varigenom hon skulle kunna förtjäna sitt uppehälle.

Städerskan Lena Beata Lindholm, född år 1846, och *städerskan Maria Carolina Mickelson*, född år 1844, hava innehaft stadigvarande sysselsättning med städning å Stockholms telegrafstation, Lindholm sedan den 1 maj 1891 samt Mickelson sedan den 1 juni 1896. Under år 1917 åtnjöt en var av dem ett månadsarvode av 55 kronor, vilket arvode i början av år 1918 höjdes till 70 kronor eller per år räknat 840 kronor. På grund av hög ålder se de sig icke längre i stånd att utföra sitt arbete, helst detsamma måste försiggå nattetid. De äga icke annan förvärvskälla än inkomsten av berörda städningsarbete.

Då ifrågakomna tre städerskor enligt vad vederbörande stationsföreståndare upplyst plikttroget och nitiskt utfört sitt arbete, finner sig telegrafstyrelsen böra föreslå, att de för sin återstående livstid komma i åtnjutande av årligt understöd, och förordar telegrafstyrelsen, att understödsbeloppet måtte bestämmas till 400 kronor eller samma belopp, som 1918 års riksdag beviljade åt en städerska, vilken saknade existensmedel och på grund av sjukdom nödgats lämna sin befattning i telegrafverkets tjänst efter en tjänstetid av nära 22 år.

Ankan Ida Fredrika Charlotta Sihlander, född år 1850, är änka efter f. d. kontraktsanställda extra telefonreparatören Lars Johnsson-Sihlander, vilken avlidit den 21 mars 1918 efter att endast under tre månader hava uppburit ett honom av 1917 års riksdag beviljat årligt understöd av 600 kronor. Bouppteckningen efter mannen Sihlander utvisar en behållning av cirka 1,500 kronor, varav lös egendom till ett värde av 867 kronor och återstoden placerad i en betydligt in-tecknad fastighet, taxeringsvärderad till 7,200 kronor, vars hyresavkastning i det närmaste torde åtgå att täcka räntor och onera för fastigheten. Änkan Sihlanders ekonomiska ställning är således synnerlig svag och företett läkarbetyg utvisar, att hon, som lider av hjärtsjukdom och är behäftad med svåra åderbräck i båda underbenen i förening med ett större kroniskt rötsår å ena vaden samt dessutom företer symptom av betydlig avmagring och allmän kraftnedsättning, är fullkomligt oförmögen att sig själv försörja. Hon saknar även anhöriga, som kunna tänkas villiga bidra till hennes nödtorftiga bärgning.

Telegrafstyrelsen, som har sig nogsamt bekant, att Eders Kungl. Maj:t endast i ett par undantagsfall beviljat årligt understöd till änka efter i telegrafverkets tjänst anställd arbetare eller arbetsledare, som avlidit utan att olycksfall i arbetet förelegat, finner sig emellertid med hänsyn dels till änkan Sihlanders behjärtansvärda belägenhet dels ock till den korta tid mannen Sihlander åtnjutit det honom beviljade understödet böra föreslå änkan Sihlander till erhållande av årligt understöd för hennes återstående livstid, vilket understöd lämpligen torde

bestämmas till 350 kronor eller i runt tal det belopp änkepensionen skulle utgöra, om det mannen Sihlander beviljade understödet av 600 kronor betraktas såsom pensionsunderlag och i 8 § av reglementet för telegrafverkets änke- och pupillkassa angiven beräkningsgrund för bestämmande av änkepension tillämpas.

Till följd av remiss har statskontoret den 9 oktober 1918 avgivit utlåtande i ärendet och därvid tillstyrkt bifall till ifrågavarande framställning.

Statskontoret
den 9 oktober
1918.

I likhet med telegrafstyrelsen anser jag, att förenämnda växelstationsföreståndare och städerskor, vilka samtliga, enligt vad vederbörande förmän vitsordat, på ett i allo plikttroget och tillfredsställande sätt fullgjort sina åligganden i telegrafverkets tjänst samt nu på grund av hög ålder eller sjuklighet antingen redan måst lämna eller ock inom närmaste tiden bliva nödgade att avgå från sina befattningar, bära under sin återstående livstid komma i åtnjutande av skäligt understöd.

Departements-
chefen.

Beträffande änkan Sihlander har hennes avlidne man, f. d. kontraktsanställd extra telefonreparatören Lars Johnsson-Sihlander, under endast tre månader uppburit ett honom av 1917 års riksdag av telegrafverkets medel tilldelat understöd, utgående efter 600 kronor om året. Av telegrafstyrelsens utredning framgår, att änkan är 68 år gammal och genom sjuklighet fullkomligt oförmögen att försörja sig själv, att hon saknar anhöriga, som kunna tänkas vara villiga att bidra till hennes nödtorftiga bärgning, samt att vid mannens fränfalle icke förefunnits större behållning i boet än omkring 1,500 kronor. Med hänsyn till angivna omständigheter synas billighetsskäl tala för att ett årligt understöd tilldelas henne.

Mot de ifrågasatta understödsbeloppens storlek finner jag icke någon anledning till erinran.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att växelstationsföreståndarna Johanna Treutiger, Marie Louise Engström och Anna Falck, förra växelstationsföreståndaren Elin Nilsson samt städerskorna Tekla Anna Charlotta Larsson, Lena Beata Lindholm och Maria Carolina Mickelson må från och med månaden näst efter den, under vilken vederbörande entledigats eller kommer att entledigas från sin anställning vid telegrafverket, av telegrafverkets medel under sin återstående livstid uppbära årligt under-

stöd, envar av Treutiger, Engström, Falck och Nilsson med 700 kronor samt envar av Larsson, Lindholm och Mickelson med 400 kronor, ävensom att f. d. extra reparatören Lars Johnsson-Sihlanders änka Ida Fredrika Charlotta Sihlander må från och med den 1 april 1918, så länge hon lever ogift, av telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd av 350 kronor, samtliga understöd att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlås till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.
